

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
5521-11

meddelad i Stockholm den 5 juni 2012

KLAGANDE

Socialnämnden i Gislaveds kommun
332 80 Gislaved

MOTPART

R

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Jönköpings dom den 4 augusti 2011 i mål nr 2548-11, se bilaga

SAKEN

Egenavgift vid korttidsvistelse utanför det egna hemmet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

---

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen undanröjer underinstansernas avgöranden och överlämnar handlingarna i målet till Socialnämnden i Gislaveds kommun för handläggning.

Dok.Id 119983

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

BAKGRUND

R – som ostridigt tillhör personkretsen enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS – beviljades av Socialnämnden i Gislaveds kommun genom beslut den 31 maj 2011 insatsen korttidsvistelse utanför det egna hemmet (9 § 6 LSS) i form av en lägervistelse på Sommarkollo i Småland den 22 juli – 2 augusti 2011. Samtidigt fastställde nämnden en egenavgift om 1 023 kr 50 öre per dygn som R skulle betala för insatsen, totalt 11 258 kr 50 öre. Egenavgiften omfattade enligt beslutet kost, logi samt aktiviteter.

R överklagade nämndens beslut hos Förvaltningsrätten i Jönköping och yrkade att beslutet skulle upphävas i den del det avsåg betalningsskyldighet för egenavgift gällande logi och aktiviteter eftersom detta enligt henne ingick i insatsen. Hon framhöll i sitt överklagande – med hänvisning till uttalanden i förarbetena till LSS – att utgångspunkten enligt LSS är att insatsen ska vara avgiftsfri men att däremot avgift för t.ex. måltid som serveras i anslutning till en insats bör kunna tas ut. Att ta ut andra avgifter än för kost vid en korttidsvistelse utanför det egna hemmet strider emellertid mot lag.

Förvaltningsrätten – som fann att den insats det var fråga om inte omfattades av de bestämmelser i LSS enligt vilka det är tillåtet att ta ut avgifter från den enskilde – upphävde nämndens beslut i den del det avsåg egenavgift, alltså även beträffande avgift för kost. Förvaltningsrättens avgörande gick därmed utöver vad som yrkats i målet. Kammarrätten avslog socialnämndens överklagande av förvaltningsrättens dom.

YRKANDEN M.M.

Socialnämnden yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska upphäva kammarrättens dom och fastställa socialnämndens beslut om egenavgift för korttidsvistelse samt anför bl.a. följande. LSS hindrar inte att avgift tas ut.

Mål nr
5521-11

R är av Försäkringskassan beviljad aktivitetsersättning på grund av förlängd skolgång. Av 19 § LSS följer att kommunen därför kan ta ut avgift för bostad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter på de grunder som kommunen bestämmer. R har ekonomiska medel att bekosta de aktiviteter hon deltar i på samma sätt som gäller för andra ungdomar i samhället.

R bestrider bifall till överklagandet.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Enligt 29 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) får rättens avgörande inte gå utöver vad som yrkas i målet. Om det föreligger särskilda skäl, får dock rätten även utan yrkande besluta till det bättre för enskild, när det kan ske utan men för motstående enskilt intresse.

Av förarbetena till bestämmelsen framgår att möjligheten att gå utöver yrkandet är tänkt som en garanti för den enskildes rättsskydd. Vad som åsyftas är fall då rätten finner det uppenbart att den enskilde blivit för strängt bedömd i den underliggande instansen. Samtidigt har bestämmelsens undantagskaraktär betonats. Det bör således inte komma i fråga att rätten vid misstanke om att något fel eller någon felbedömning har förekommit som inte omfattas av parts yrkande, tar initiativ till ytterligare utredning i målet. Endast uppenbara eller uppenbarade fel bör normalt rättas med stöd av regeln om s.k. reformatio in melius. Över huvud taget bör reformatio in melius ses som en extraordinär åtgärd som bara motiveras av särskilda skäl (prop. 1971:30 s. 580 f.).

Som utgångspunkt sätter alltså yrkandena från parterna den yttre ramen för domstolens prövning, men förvaltningsprocesslagen medger att domstolarna undantagsvis går utanför processramen för att på så vis uppnå ett materiellt sett riktigt resultat. En grundläggande förutsättning för att överväga ett sådant undantag är således att det är uppenbart vad som är det materiellt riktiga resultatet.

Mål nr
5521-11

Högsta förvaltningsdomstolen noterar följande beträffande det nu aktuella avgörandet.

Genom insatsen korttidsvistelse utanför det egna hemmet ska anhöriga kunna ges avlösning och utrymme för avkoppling. För den funktionshindrade personen kan korttidsvistelsen både tillgodose behov av miljöombyte och rekreation samt ge möjlighet till personlig utveckling. Insatsen kan därför delvis ses som ett alternativ till insatsen avlösarservice i hemmet (9 § 5 LSS). Korttidsvistelse kan förläggas i korttidshem eller i annan familj – stödfamilj. Sommarläger och kortkurser kan också utgöra en form av korttidsvistelse (prop. 1992/93:159 s. 77 och 178).

I förarbetena till LSS uttalas vidare att det är angeläget att omfattande stödbehov på grund av funktionshinder inte medför en lägre levnadsstandard än den som gäller för personer som inte har motsvarande behov. Utgångspunkten ska därför vara att stöd och service som ges enligt LSS ska vara avgiftsfritt. Avgift för t.ex. måltid som serveras i anslutning till en insats bör däremot kunna tas ut. Även för bostad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter bör avgifter i vissa fall få tas ut (prop. 1992/93:159 s. 99).

Av 21 § LSS följer att avgift eller ersättning för kostnader inte får tas ut för insatser enligt lagen annat än i sådana fall som är reglerade i 18–20 §§ LSS. Den bestämmelse som socialnämnden har åberopat som grund för avgiftsuttaget är 19 §. Enligt den paragrafen kan skäliga avgifter för bostad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter tas ut av dem som uppbär vissa förmåner enligt socialförsäkringsbalken eller har annan inkomst av motsvarande storlek, enligt de grunder som kommunen bestämmer. Fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter ingår i insatsen bostad med särskild service (9 c § andra meningen).

Bestämmelserna i 19 § LSS innefattar alltså ett bemyndigande som medger att kommunen får besluta att anta avgiftstaxor för t.ex. bostad med särskild service.

Mål nr
5521-11

Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening kan insatsen korttidsvistelse utanför det egna hemmet i form av sommarläger under elva dagar emellertid inte anses innefatta bostad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter i den mening som avses i 19 §. Kostnaden för logi och för sådana aktiviteter som ingår i själva lägervistelsen kan alltså inte vara avgiftsgrundande enligt LSS utan ingår i den aktuella insatsen. Som förvaltningsrätten funnit har nämnden således inte haft rätt att ta ut egenavgift avseende ”logi och aktiviteter”.

Vad beträffar den del av avgiften som avser kost gör Högsta förvaltningsdomstolen följande bedömning.

Genom det ovan angivna motivuttalandet till LSS får anses stå klart att avsikten har varit att en kommun ska kunna ta ut en viss avgift för kost som tillhandahålls i anslutning till en insats.

Av 8 kap. 3 b § kommunallagen (1991:900) framgår att kommuner och landsting får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. För tjänster eller nyttigheter som de är skyldiga att tillhandahålla får de ta ut avgifter bara om det är särskilt föreskrivet.

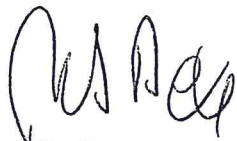
Bestämmelserna i LSS kan inte anses innebära att kommunen genom att bevilja den aktuella insatsen förpliktats att svara även för R kostnader för måltider i anslutning till denna. LSS hindrar därmed inte att kommunen tar ut en avgift motsvarande självkostnaden för de måltider som serveras under lägervistelsen. En rätt för en kommun att ta ut en sådan avgift förutsätter emellertid att grunden för avgiftsuttaget har fastställts i enlighet med vad som föreskrivs i kommunallagen. Någon utredning om den kommunalrättsliga grunden för avgiftsuttaget föreligger inte i detta mål.

Hur det förhåller sig med rätten för socialnämnden att debitera R avgift för kost i samband med insatsen är således oklart. Mot den angivna bakgrunden har det inte förelegat förutsättningar för förvaltningsrätten att med stöd av 29 § förvaltningsprocesslagen bifalla överklagandet på så sätt att beslutet

Mål nr
5521-11

om egenavgift i sin helhet upphävdes. Däremot fanns det – baserat på den bedömning förvaltningsrätten gjorde beträffande beslutet om egenavgift i överklagade delar – anledning för domstolen att upphäva beslutet eftersom det saknades utredning om hur avgiften för kost förhöll sig till övriga kostnadsposter men målet borde då ha visats åter till socialnämnden för vidare handläggning i den delen.

På grund av det anförda ska underinstansernas avgöranden undanröjas och målet visas åter till socialnämnden för vidare handläggning.

Nils Dexe

Margit Knutsson

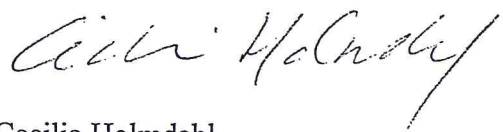
Henrik Jernsten

Anita Saldén Enérus

Erik Nyman

Cecilia Holmdahl

Föredragande justitiesekreterare

Avd. II

Föredraget 2012-05-02

KAMMARRÄTTEN
I JÖNKÖPING
Avdelning 1

DOM

2011-08-04

Meddelad i Jönköping

KLAGANDE

Socialnämnden i Gislaveds kommun
332 80 Gislaved

MOTPART

R

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Jönköpings dom den 5 juli 2011 i mål nr 3256-11, se bilaga A

SAKEN

Egenavgift för korttidsvistelse enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

Klaganden/ombudet
 Motparten/ombudet
 Skatteverket
 Länsstyrelsen
 Förvaltningsrätten
 Allmänna ombudet

För kännedom
 För verkställighet
 För delgivning

YRKANDEN M.M.

Socialnämnden yrkar att förvaltningsrättens dom ska upphävas och att nämndens beslut den 31 maj 2011 ska fastställas. Nämnden anför bl.a. följande. I Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 1993 ref. 46 tillämpades den då gällande omsorgslagen. Detta mål bör prövas enligt LSS och vad denna lag poängterar om normalisering, innebärande att den enskilde ska betala för normala aktiviteter, men inte ha några merkostnader p.g.a. sitt funktionshinder. R har vidare på egen hand anmält sitt deltagande till lägret i fråga. Lägret har inte utformats i samarbete med kommunen eller förberetts på ett sådant sätt att kommunen haft möjlighet att bära sitt ansvar som huvudman för korttidsvistelsen. Någon rätt för R att kräva ett visst utpekat läger följer inte av LSS. R har vidare beviljats aktivitetsersättning fr.o.m. den 1 juli 2011.

R motsätter sig ändring av förvaltningsrättens dom.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

I 21 § LSS anges att i andra fall än som anges i 18-20 §§ får avgifter eller ersättning för kostnader inte tas ut för insatser enligt denna lag.

Av 19 § samma lag framgår att skäliga avgifter för bostad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter får tas ut av dem som har hel allmän ålderspension, hel sjukersättning eller hel aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken eller annan inkomst av motsvarande storlek, enligt de grunder som kommunen bestämmer. Avgifterna får dock inte överstiga kommunens självkostnader. Kommunen ska se till att den enskilde får behålla tillräckliga medel för sina personliga behov.

Kammarrätten gör följande bedömning.

Frågan i målet är om socialnämnden haft fog för sitt beslut att av R
ta ut egenavgift avseende kostnad för kost, logi och aktiviteter i sam-
band med beviljad insats enligt LSS i form av korttidsvistelse på sommarlä-
ger den 22 juli – den 2 augusti 2011.

Kammarrätten konstaterar inledningsvis att socialnämnden genom sitt beslut
med stöd av 9 § 6. LSS beviljat R insats i form av korttidsvistel-
se genom deltagande på det nu aktuella lägret. Vad nämnden nu i kammar-
rätten anfört om att deltagandet inte planerats i samråd med nämnden m.m.
kan därför inte ha någon betydelse för frågan i målet.

Frågan är i stället om ”bostad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter”
enligt 19 § LSS kan omfatta kost, logi och aktiviteter på det nu aktuella
sommarlägret. Härvid konstaterar kammarrätten att med ”bostad” måste
rimligen avses någon form av stadigvarande boende och inte logi i samband
med ett sommarläger (jfr även Högsta förvaltningsdomstolens avgörande
RÅ 1993 ref. 46). Enligt kammarrättens mening får vidare ”fritidsverksam-
het och kulturella aktiviteter” antas omfatta främst verksamhet och aktivite-
ter som inte är en del av LSS-insatsen som sådan. Eftersom ett av de främsta
syftena med insatsen korttidsvistelse är just att ge den enskilde möjlighet till
rekreation, måste verksamhet och aktiviteter på ett sommarläger som hu-
vudregel antas utgöra en del av insatsen som sådan. Vad som framkommit i
målet utgör inte tillräckliga skäl för att göra någon annan bedömning. Här-
till kommer att socialnämnden inte angett någon grund för avgiftsuttaget (jfr
JO 2005/06 s. 305), redovisat någon bedömning angående avgiftens skälig-
het eller visat att R har tillräckliga medel för sina personliga
behov efter uttag av avgiften.

Sammanfattningsvis anser kammarrätten att bestämmelsen i 19 § LSS inte medger att avgift tas ut på sätt som skett. Socialnämndens överklagande ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Christer Abrahamsson   Bodil Stelzer   Jesper Blomberg
skiljaktig   referent

Bodil Stelzers skiljaktig mening:

R   uppbär aktivitetsersättning varför hon omfattas av bestämmelsen i 19 § LSS. Hon har beviljats insatsen korttidsvistelse utanför det egna hemmet i form av sommarläger. Jag kan inte finna annat än att insatsen utgör en sådan insats som kommunen i princip äger rätt att ta ut avgift för enligt nämnda bestämmelse. I målet saknas utredning om kommunens grunder för att ta ut avgift. Därtill kommer, som majoriteten anfört, att nämnden heller inte bedömt den aktuella avgiftens skälighet eller om R   efter avgiftsuttaget har tillräckliga medel för sina personliga behov i den mening som avses i 19 § LSS. Mot bakgrund av det anförda vill jag upphäva socialnämndens beslut i den del det avser avgiftens storlek och förvaltningsrättens dom. Handlingarna ska visas åter till nämnden för fortsatt handläggning.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I JÖNKÖPING**
Enhet 1
Caroline Carlsson

DOM
2011-07-05
Meddelad i
Jönköping

Mål nr
3256-11
Enhetschef 1
265

BILAGA
Sida 1 (5)

KLAGANDE

R

MOTPART

Gislaveds kommun
Socialnämnden
332 80 Gislaved

ÖVERKLAGAT BESLUT

Gislaveds kommuns beslut 2011-05-31

SAKEN

Egenavgifter för korttidsvistelse enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

DOMSLUT

Förvaltningsrätten bifaller överklagandet med upphävande av Gislaveds kommuns beslut i den del det avser egenavgift för R under i målet aktuell korttidsvistelse.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

R ansökte om korttidsvistelse utanför det egna hemmet i form av sommarkollo i Småland under tiden 22 juli – 2 augusti 2011. Gislaveds kommun beslutade den 31 maj 2011 att bevilja hennes ansökan men beräknade en egenavgift i form av kost, logi samt aktiviteter om 1023:50 kr per dygn.

R yrkar att Gislaveds kommuns beslut ska upphävas i den del det avser betalningsskyldighet för egenavgift gällande logi och aktiviteter

Dok.Id 41547

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2201	Östra Storgatan 33 A	036-15 65 00	036-15 66 55	måndag – fredag
550 02 Jönköping		E-post:		08:00-16:00
		forvaltningsrattenijonkoping@dom.se		

eftersom det ingår i insatsen korttidsvistelse enligt LSS. Hon anför bl.a. följande. Hon har inte någon faktisk ekonomisk möjlighet att lägga ut en egenavgift om 11 258:50 kr för vistelsen som ska betalas i förskott. I 21 § LSS anges att avgifter eller ersättning för kostnader inte får tas ut för insatser enligt lagen. Enligt förarbetena till LSS bör utgångspunkten gällande avgift för stöd och service vara att det stöd och den service som ges enligt LSS ska vara avgiftsfri. Avgift för t.ex. måltid som serveras i anslutning till en insats bör däremot kunna tas ut. Den bör vara skälig och inte överstiga kommunens självkostnad. Dessutom garanteras personkretsen i LSS goda levnadsvillkor, vilket begränsar avgiftsuttaget gentemot den enskilde ännu mer. Insatsen korttidsvistelse är inte en sådan fritids- eller kulturell aktivitet som anges i 19 § LSS. De avgifter som avser fritids- och kulturella aktiviteter i 19 § innefattar aktiviteter som går utöver själva insatsen och verksamhetens mål, dvs. t.ex. entréavgifter m.m. utanför själva "LSS-verksamheten". Inte sällan händer det att kommunerna blandar ihop socialtjänstlagen och LSS där socialtjänstlagen reglerar möjligheter för kommunen att ta ut avgifter medan det enligt LSS råder avgiftsförbud för insatsen korttidsvistelse. En viktig handikappolitisk princip är att en person inte ska ha merkostnader på grund av sitt funktionshinder. Ett omfattande behov av omvårdnad på grund av funktionshinder ska inte medföra en lägre levnadsstandard än den som gäller för personer utan motsvarande behov. I 8 kap. 3 b § i kommunallagen (1991:900), KL, anges att kommuner får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. För tjänster eller nyttigheter som kommuner är skyldiga att tillhandahålla får de ta ut avgifter bara om det är särskilt föreskrivet. Att ta ut andra avgifter än för måltid i en korttidsvistelse strider således både mot avgiftsförbudet i 21 § LSS samt mot 8 kap. 3 b § KL då en sådan avgift inte finns reglerad i lag.

Gislaveds kommun vidhåller beslutet och anför bl.a. följande. Beslut gällande egenavgift grundas på att alla människor i samhället ska behandlas lika. Alla barn har en grundkostnad för lägvistelse oavsett om de har

funktionshinder eller inte. Enligt uppgifter från Försäkringskassan är föräldrarna beviljade vårdbidrag för R , vilket bl.a. ska täcka extra utgifter för henne. Kommunen står för funktionshindrets merkostnad medan föräldrarna står för kost, logi och aktiviteter enligt likställighetsprincipen. Kostnaden för lägret uppgår till 3 190 kr per dygn, totalt 35 090 kr under hela lägvistelsen.

DOMSKÄL

I 1 § 1. LSS anges att lagen innehåller bestämmelser om insatser för särskilt stöd och särskild service åt personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd.

I 7 § samma lag anges att personer som anges i 1 § har rätt till insatser i form av särskilt stöd och särskild service enligt 9 § 1–9, om de behöver sådan hjälp i sin livsföring och om deras behov inte tillgodoses på annat sätt. Den enskilde ska genom insatserna tillförsäkras goda levnadsvillkor. Insatserna ska vara varaktiga och samordnade. De ska anpassas till mottagarens individuella behov samt utformas så att de är lätt tillgängliga för de personer som behöver dem och stärker deras förmåga att leva ett självständigt liv.

Av 9 § framgår bl.a. att insatserna för särskilt stöd och särskild service är t.ex. korttidsvistelse utanför det egna hemmet.

Beträffande avgifter m.m. anges i 18 – 20 §§ LSS bl.a. att av de som är berättigade till assistansersättning enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken (2010:110), SFB, får avgift för personlig assistans tas ut inom ramen för sådan ersättning. Skäliga avgifter för bostad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter får tas ut av dem som har hel ålderspension, hel sjukersättning eller hel aktivitetsersättning enligt SFB eller annan inkomst av mot-

svarande storlek, enligt de grunder som kommunen bestämmer. Avgifterna får dock inte överstiga kommunens självkostnader. Kommunen ska se till att den enskilde får behålla tillräckliga medel för sina personliga behov. I 21 § LSS anges att i andra fall än som anges i 18 – 20 §§ får avgifter eller ersättning för kostnader inte tas ut för insatser enligt denna lag.

I förarbetena (prop. 1992/93:159 s. 77, 178) anges bl.a. följande. Syftet med korttidsvistelse utanför det egna hemmet, som är en särskild insats enligt omsorgslagen, är dels att den funktionshindrade personen ska erbjudas miljöombyte och rekreation, dels att anhöriga därigenom kan beredas avlösning i omvårdnadsarbetet. Korttidsvistelsen kan förläggas i korttidshem eller i annan familj – stödfamilj. Sommarläger och kortkurser kan också utgöra en form av korttidsvistelse. Korttidsvistelse bör kunna erbjudas både som en regelbunden insats och som en lösning vid akuta behov. Insatsen bör också kunna ses som ett led i att bryta ett ensidigt beroende mellan barn och föräldrar.

Av utredningen i målet framgår bl.a. följande. R har pågående insatser enligt LSS i form av kontaktperson samt korttidstillsyn för skolungdom över 12 år. Hon går första året på GSHR 10, särskolans inriktning mot hotell och restaurang vid Gislaveds gymnasium. Hon har diagnosen lindrig psykisk utvecklingsstörning. Hon och hennes föräldrar har ansökt om insatsen korttidsvistelse då det finns behov för att R ska få egen tid med kamrater. Hon har behov av att uppleva något på egen hand utan föräldrar och som hon sedan kan berätta om. Hon har behov av tid för att lära sig nya saker och utsätta sig för nya situationer.

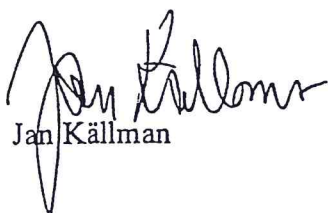
I Högsta förvaltningsdomstolens mål RÅ 1993 ref. 46 har prövats huruvida en avgift har ansetts kunna tas ut för kost till en psykiskt utvecklingsstörd person som erhöll särskild omsorg enligt 4 § första stycket 3. omsorgslagen i form av korttidsvistelse utanför det egna hemmet. Socialstyrelsen yttrade

i målet bl.a. följande. Kostnad i samband med korttidsvistelse ska inte vara ett hinder för att utnyttja denna särskilda omsorg. Hushållskostnaderna i ett hem brukar inte minskas i någon avsevärd utsträckning för att en familjemedlem tillfälligt vistas på annat håll. Avgift ska inte tas ut för särskilda omsorger. Av dem som uppbär folkpension eller har inkomst av eget arbete får skäligen kostnader tas ut för kost och logi, när de har stadigvarande bostad på landstingskommunens bekostnad. Enligt socialstyrelsens tolkning utesluter kriteriet stadigvarande bostad att avgift kan tas ut för korttidsvistelse utanför det egna hemmet och korttidstillsyn utanför hemmet av skolgång över 12 år. Kammarrätten fann att beslutet stred mot omsorgslagen och därför skulle upphävas. Efter överklagande fann även Högsta förvaltningsdomstolen att kosten till den psykiskt utvecklingsstörde ansågs ingå i den särskilda omsorgen om honom och att avgift för kost inte fick tas ut vid den av undantaget inte omfattade särskilda omsorgsformen korttidsvistelse utanför det egna hemmet.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning.

Frågan i målet är om kost, logi samt aktiviteter ska ingå i insatsen korttidsvistelse utanför det egna hemmet och därför ska vara avgiftsfria. Den insats det nu är fråga om omfattas inte av de bestämmelser enligt vilka det är tillåtet att ta ut avgifter från den enskilde, varför 21 § LSS ska vara tillämplig och kostnader för insatser enligt lagen får således inte tas ut. Gislaveds kommuns beslut ska därför upphävas i den del det avser egenavgift för kost, logi samt aktiviteter för R under den aktuella korttidsvistelsen. Överklagandet ska därför bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1D).

Jan Källman

I avgörandet har även deltagit tre nämndemän.